

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
Факультет інформатики, математики та економіки

Кафедра соціології та філософії

Назва освітнього компонента	ОК-01 Філософія сучасного світу Нормативний
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Доктор філософії (аспіранти) Філософія 033
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2023-2024/1, 2 семестр / 1 курс аспірантури
Викладач (-і)	Букреєва Ірина Вікторівна
Профайл викладача (-ів)	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&authuser=1&user=TcSCI3wAAAAJ
Контактний тел.	
E-mail:	irina.bukreeva@ukr.net
Сторінка на сайті	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=4607
Консультації	<i>Очні консультації:</i> щосереди, згідно графіку роботи кафедри соціології - обговорення питань для самопідготовки та презентацій. <i>Онлайн-консультації:</i>

1. АНОТАЦІЯ

Освітній компонент «Філософія сучасного світу» належить до загальнообов'язкової частини освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії. У системі освіти і підготовки наукових кадрів філософія займає особливе місце – вона відображаючи значення граничних засад людської діяльності, інтегрує діяльність, синтезує її досягнення, формує світорозуміння людини, експлікує і обґрунтовує вектори індивідуальної і соціальної творчості. Філософія сучасного світу на основі рефлексивного, аналітично-критичного та абстрактно-логічного способів і методів пізнання світу надає людині ціннісно-смісловне осягнення проблем та завдань, які ставить перед людиною сучасна реальна дійсність. Філософія сучасного світу, як теоретична форма світогляду, критично осмислює форми і компоненти буття людини у сучасному світі, який суттєво змінив вектори свого розвитку і висунув для освіти, науки і техніки низку основних, принципово важливих питань співіснування та сталого розвитку природи, соціуму і людини.

Теоретична частина «Філософії сучасного світу» відкриває майбутнім докторам філософії пізнавальну, соціальну і природну реальність у процесі її духовно-практичного і праксеологічного засвоєння, установлення меж і горизонтів досягнутого з метою відповідального перетворення, тобто примноження і подолання та відповідальної розробки нормативно-ціннісних засад переконань людей (гносеологія, методологія, онтологія, соціальна філософія, аксіологія, антропологія, праксеологія та ін.). Практична частина філософії визначає проєкції стратегій та мистецтва життєдіяльності людини у широкому спектрі світоглядно-поведінкових активностей спільнот і суб'єктів.

1. МЕТА ТА ЦІЛІ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вивчення філософії сучасного світу сприяє формуванню світоглядної культури здобувачів вищої освіти, спрямовує їх діяльність на самостійний інноваційний пошук істин і цінностей, якими вони могли б керуватися в своєму суспільному і особистому житті та науково-дослідницькій діяльності. Наполеглива науково-освітня праця по осмисленню реалістичної картини навколишньої дійсності і самопізнання власного внутрішнього світу мають створити умови для повноцінної реалізації культуротворчого потенціалу суб'єктів культурно-освітнього простору.

У результаті філософської підготовки майбутнього доктора філософії формується уявлення про загальну картину світобудови, про сутність, призначення і сенс життя людини, про різноманіття форм людського знання, про співвідношення раціонального й ірраціонального, віри і знання, про духовні цінності і їхнє значення в повсякденному житті людини. Розуміння ролі філософії і науки в розвитку суспільства, усвідомлення змісту взаємин природного, соціального і духовного в людині допоможе досліднику знайти методи, підходи та засоби культурного перетворення проблемних антропологічних ситуацій, зберегти почуття відповідальності за прийняті рішення, навчитися виражати й обґрунтовувати свою позицію ціннісного відношення до минулого, сьогодення і майбутнього.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ У ПРЕДМЕТНІЙ ПЛОЩИНІ ФІЛОСОФІЇ

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до аналітичного мислення, оперативного аналізу значного масиву гуманітарних текстів, вміння ставити та вирішувати наукові завдання, нестандартно розв'язувати задачі та самостійно міркувати і формувати умовиводи

ЗК 2. Здатність до інтелектуального пошуку, вміння виявляти слабкі місця, логічну чи смислово уразливість аргументації та розв'язувати суперечності інтерпретації

ЗК 3. Здатність генерувати нові світоглядні і наукові ідеї (креативність), прагнути до відкриття нового знання, залучення ціннісно-смислових орієнтирів пізнання і практичної діяльності

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним в осмисленні своїх інтелектуальних переваг і недоліків, здатність використовувати перші, мінімізувати вплив інших адаптуватися та діяти в новій ситуації, використовувати посібільстське мислення в управлінні проектами

ЗК 5. У кар'єрному розширенні можливостей діяльності застосовувати для вирішення пізнавальних задач праксеологічні стратегії і засоби, відстоювати активну громадянську позицію на основі етичних міркувань і соціальної відповідальності

ЗК 6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань): вміння переконливо викласти власну експертну позицію, володіння різними режимами та формами публічного мовлення, засобами та стратегіями інтелектуальної полеміки

ЗК 7. Здатність до комунікативно-діалогічної взаємодії на основі вміння враховувати точки зору, що ґрунтуються на різних світоглядних, конфесійних та соціокультурних засадах

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК 1. Усвідомлення змістової, методологічної та ціннісно-смислової специфіки закінченої докторської програми для предметної сфери професійної діяльності та історико-філософського й теоретико-філософського контекстів

ФК 2. Вміння здійснювати дослідницький пошук в еволюції основних філософських ідей та проблем й тенденцій сучасного філософського дискурсу і особливостей сучасної наукової картини світу

ФК 3. Здатність формулювати дослідницькі проблеми з орієнтацією на аналітику соціально-політичних, культурно-освітніх і релігійних процесів у зв'язку з попередньою інтелектуальною історією

ФК 6. Здатність опрацьовувати спеціальну філософську літературу іноземними мовами і осмислювати її у міжнародному та вітчизняному контекстах

ФК 8. Вміння брати участь у діалогах, відкритих дискусіях, диспутах із філософської проблематики та імплементувати у смисловий простір обговорень етико-практичну значущість філософського знання

4. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 1. Знання теоретичних і праксеологічних основ філософської науки і суміжних галузей гуманітаристики та суспільних наук, розуміння та проблематизація сучасної філософської думки і практики

ПРН 3. Актуалізація нових підходів, принципів, стратегій і методів ефективного вирішення пізнавальних і дослідницьких задач

ПРН 5. Демонстрація і застосування поряд з філософським, критичним мисленням полідискурсивного розуміння, знань, ідей, способів

ПРН 6. Розробка алгоритмів міждисциплінарної філософської аналітики, експертизи і консультування

ПРН7. Реконструювання і рефлексія історичного поступу світової і вітчизняної філософії

ПРН 9. Моделювання проведення відкритих дискусій за обраною темою із фахової проблематики та власної стратегії участі

ПРН 11. Аналіз факторів, які мають позитивний чи негативний вплив на комунікативно-діалогічний простір культури і освіти та визначення їх в конкретних консенсуальних і контекстуальних практиках

5. ОБСЯГ КУРСУ

Лекції	20
Семінарські заняття	20
Самостійна робота	80

6. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу спирається на принципи автономності і відповідальності усіх суб'єктів освітньо-наукового процесу щодо навчання і викладання курсу «Філософія сучасного світу» та потребує від них академічної етики, поведінки та інтелектуально-коректної комунікації, об'єктивного оцінювання результатів і добросовісного творення наукового знання:

- згідно до дескрипторів НРК ОК «Філософія сучасного світу» пропонує для засвоєння концептуальні, теоретичні і емпіричні знання, що відповідають інтелектуальним нормам та герменевтичному сучасному стандарту;
- самостійно і вчасно виконувати дослідницькі і навчальні завдання семінарів, самостійної роботи, контрольної-модульної завдання;
- використання ідей, розробок, позицій, повідомлень забезпечувати посиланнями на джерела інформації;
- дотримуватися норм законів про авторське право і суміжні права;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної і наукової діяльності та використаних джерел інформації;
- об'єктивно і критично оцінювати навчальні і наукові досягнення.

7. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

7.1. СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
БЛОК 1. НАУКОВІ ДИСКУРСИ СУЧАСНОЇ ФІЛОСОФІЇ						
14	Тема 1. Предмет і об'єкт філософського знання	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	1, 2, 5			впродовж першого навчального семестру
14	Тема 2. Філософія в історичній ретроспективі: сцієнтизм і аксіологія пізнання та науки	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	1, 5, 8			впродовж першого навчального семестру
14	Тема 3. Особливості української філософії: місце філософії у системі культури	Лекція (4 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (10 год.)	1, 4, 6			впродовж першого навчального семестру
14	Тема 4. Онтологічні моделі буття у сучасному світі	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	3, 7, 8			впродовж другого навчального семестру
14	Тема 5. Пізнавальне ставлення людини до світу: коло проблем	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	2, 4, 5			впродовж другого навчального семестру
14	Тема 6. Людина у сучасному світі: філософська проблема подолання розриву між наукою і повсякденністю	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	1, 2, 5			впродовж другого навчального семестру

14	Тема 7. Філософський аналіз сучасного соціокультурного світу	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	1, 4, 6			впродовж другого навчального семестру
14	Тема 8. Глобальність сучасного світу: виклики людині, освіті, науці	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	1, 5, 8			впродовж другого навчального семестру

9.2. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми та питання, що вивчаються	К-сть годин	Література
1	Предмет і об'єкт філософського знання 1. Філософія, її значення в системі вищої освіти 2. Поняття світогляду, його структура, типи, функції 3. Особливості сучасного філософського мислення	2	Основна: 1; 7 Додаткова: 2; 5; 9 Інформаційні джерела: 1; 5; 10
2	Філософія в історичній ретроспективі: сцієнтизм і аксіологія пізнання та науки 1. Історичні передумови появи філософії Нового часу та її загальна спрямованість 2. Соціокультурні й соціально-економічні передумови формування цінностей епохи Просвітництва 3. Німецька класична філософія і просвітництво: єдність та різноманіття форм 4. Класична, некласична філософія, постмодернізм	2	Основна: 1; 3; 5 Додаткова: 1; 6; 8 Інформаційні джерела: 2; 4; 7
3	Особливості української філософії: місце філософії у системі культури 1. Витоки та передумови виникнення української філософії 2. Філософія кордоцентризму: від українського відродження та Барокко (І. Гізель, Т. Прокопович, Г. Щербацький) до філософії Г. Сковороди, Просвітництва й Романтизму (О. Новицький, Т. Шевченко, П. Юркевич) 3. Основні напрямки сучасної філософської думки України	4	Основна: 2; 3; 7 Додаткова: 1; 5; 9 Інформаційні джерела: 3; 4; 8
4	Онтологічні моделі буття у сучасному світі 1. Світ як єдність об'єктивного та суб'єктивного 2. Сучасні наукові уявлення про принципи організації світу 3. «Криза онтології»: фундаментальні властивості і діалектика буття	2	Основна: 5; 6 Додаткова: 2; 4; 5 Інформаційні джерела: 5; 6
5	Пізнавальне ставлення людини до світу: коло проблем 1. Пізнання як предмет філософського аналізу. Методологія пізнання і науки	2	Основна: 1; 4

	<ul style="list-style-type: none"> 2. Основні принципи наукової діяльності: динаміка і варіанти гносеології 3. Поняття істини, її концепції: шляхи до смислотворення 4. Практика як відкрита динамічна система взаємодії теорії і дії 		Додаткова: 3;5; 7 Інформаційні джерела: 5; 10
6	<p style="text-align: center;">Людина у сучасному світі: філософська проблема подолання розриву між наукою і повсякденністю</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Філософська концепція людини як основа науки про людину 2. Проблема соціального, біологічного та духовного в людині: онтологія і антропологія 3. Філософські концепції сенсу життя і проєкцій творчої життєдіяльності 	2	Основна: 3; 6 Додаткова: 2;4; 9 Інформаційні джерела: 9; 10
7	<p style="text-align: center;">Філософський аналіз сучасного соціокультурного світу</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Закони суспільства, їх особливості та співвідношення з природним світом 2. Проблеми структурної організації соціальних утворень 3. Суспільний прогрес, його критерії, типи й напрями розвитку 	2	Основна: 3; 7 Додаткова: 4; 10 Інформаційні джерела: 2; 7; 9
8	<p style="text-align: center;">Глобальність сучасного світу: виклики людині, освіті, науці</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.Інтерсоціальність, антропосоціальність та природосоціальність глобальних проблем 2.Філософські проєкції формування світогляду громадянина світу 3.Філософія виживання як синергія цінностей єднання людства 	4	Основна: 3; 6 Додаткова: 6 ;7; 8; 10 Інформаційні джерела: 2; 9; 10
	РАЗОМ	20	

9.3. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть годин	Література
1.	<p style="text-align: center;">Світоглядні зрушення у сучасному суспільстві</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Особливості міфології як історично первинної форми світогляду 2. Характерні риси філософського мислення. Співвідношення філософії, науки, мистецтва та релігії 3. Структура та функції філософського знання 	2	Основна: 1; 7 Додаткова: 2; 5; 9 Інформаційні джерела: 1; 5; 10
2.	<p style="text-align: center;">Співвідношення філософії та мудрості в античній філософії</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Особливості, умови формування та етапи розвитку античної філософії 2. Розвиток ідей космоцентризму в античній філософії 3. Ідейні здобутки античної філософії у становленні та розвитку сучасної «моральної» 	2	Основна: 1; 3; 5 Додаткова: 1; 6; 8 Інформаційні джерела: 2; 4; 7

	традиції (Сократ, Платон, Аристотель)		
3.	Філософія Середньовіччя та Ренесансу у духовному житті суспільства 1. Радикальні зміни у світогляді при переході від античності до середньовіччя 2. Роль християнської патристики і схоластики у формуванні ідейних засад світобачення: історія і сучасність 3. Загальні особливості філософії Відродження: гуманістичний поступ	2	Основна: 1; 3; 5 Додаткова: 1; 6; 8 Інформаційні джерела: 2; 4; 7
4.	Філософія Нового часу: поворот до формату «знання - сила» 1. Проблеми знання, методу у філософії Нового часу: позиція сьогодення 2. Філософське обґрунтування Нової картини світу 3. Філософія Просвітництва як перехід до відповідальності за долю людства	2	Основна: 1; 3; 5 Додаткова: 1; 6; 8 Інформаційні джерела: 2; 4; 7
5.	Природа духу, життя і свободи у класичній та некласичній філософії 1. Реальність свободи у філософії І. Канта 2. Філософія Г. Гегеля: вчення про Абсолютну ідею та діалектичну логіку 3. «Філософія життя» Ф. Ніцше та ніцшеанці	2	Основна: 1; 3; 5 Додаткова: 1; 6; 8 Інформаційні джерела: 2; 4; 7
6.	Антропологічний поворот у філософії: сучасна рефлексія 1. «Антропологічний принцип» у філософії Л. Фейєрбаха 2. Смысл життя у філософії Л. Фейєрбаха, А. Шопенгауєра та С. Кіркегора 3. Провідні ідеї антропологічних шкіл та напрямів для сьогодення 4. Напрями розроблення «наукової філософії».	2	Основна: 1; 3; 5 Додаткова: 1; 6; 8 Інформаційні джерела: 2; 4; 7
7.	Напрями, ідеї та представники напрямів у філософії ХХ ст. 1. Сцієнтистська філософія ХХ ст. 2. Культурологія та філософія історії у філософії ХХ ст.	2	Основна: 1; 3; 5 Додаткова: 1; 6; 8 Інформаційні джерела: 2; 4; 7
8.	Соціокультурне та антропокультурне в історії української філософії: сучасний контекст 1. Особливості української філософської парадигми від давніх часів до сьогодення 2. Особистісні виміри людського буття у філософії Г. Сковороди 3. Український кордоцентризм: історія та сучасність 4. Ноосфера і «проблема людини» в українській філософській традиції	4	Основна: 2; 3; 7 Додаткова: 1; 5; 9 Інформаційні джерела: 3; 4; 8
9.	Філософсько-методологічні виміри наукового пізнання 1. Онтологічні полярності пізнавальної функції філософії 2. Соціально-культурна детермінація науки та аксіологія пізнання 3. Людино(ви)мірність науки і гуманістичний образ пізнання	2	Основна: 5; 6 Додаткова: 2; 4; 5 Інформаційні джерела: 5; 6
	Разом	20	

9.4. ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Назва теми	К-сть годин	Література
1	<p style="text-align: center;">Філософія як особлива галузь знання</p> <ol style="list-style-type: none"> Характерні риси філософського мислення. Співвідношення філософії, релігії, науки та мистецтва. 	10	Основна: 1; 7 Додаткова: 2; 5; 9 Інформаційні джерела: 1; 5; 10
2	<p style="text-align: center;">Філософія Давнього Сходу</p> <ol style="list-style-type: none"> Формування філософії як нового типу світогляду. Філософія Давньої Індії: <ul style="list-style-type: none"> ➤ взаємозв'язок ідей світоустрою, суспільного устрою та належного індивідуального буття у ведичній традиції; ➤ ортодоксальні школи індійської філософії. Філософія Давнього Китаю: <ul style="list-style-type: none"> ➤ даосизм: учення про єдність природи та людини; ➤ конфуціанство: учення про «благородного мужа»; ➤ Мо-цзи та моїзм про державний устрій та управління державою. 	10	Основна: 1; 3; 5 Додаткова: 1; 6; 8 Інформаційні джерела: 2; 4; 7
3	<p style="text-align: center;">Проблема людини у філософії Середньовіччя та Відродження</p> <ol style="list-style-type: none"> Августина Аврелій про моральне самовдосконалення людини. Проблема сутності й існування у філософії Фоми Аквінського. Ренесансний культ краси, творчості, любові та гідності людини. 	10	Основна: 1; 3; 5 Додаткова: 1; 6; 8 Інформаційні джерела: 2; 4; 7
4	<p style="text-align: center;">Філософія марксизму</p> <ol style="list-style-type: none"> Передумови формування та теоретичні джерела філософії марксизму. Матеріалізм і діалектика як основні принципи марксистської філософії. Теорія суспільного договору у контексті філософії марксизму. 	10	Основна: 1; 3; 5 Додаткова: 1; 6; 8 Інформаційні джерела: 2; 4; 7
5	<p style="text-align: center;">Тенденції розвитку сучасної філософії</p> <ol style="list-style-type: none"> Філософський посподерн: вихідні ідеї та їх оцінки. Філософія та соціальні процеси у сучасному українському суспільстві. 	10	
6	<p style="text-align: center;">Філософські ідеї в українській літературі та громадсько-політичних рухах</p> <ol style="list-style-type: none"> Роль громадсько-політичних рухів у поширенні філософських ідей в Україні. Філософсько-світоглядні ідеї представників української літератури ХІХ століття. 	10	Основна: 2; 3; 7 Додаткова: 1; 5; 9 Інформаційні джерела: 3; 4; 8
7	<p style="text-align: center;">Проблема єдності світу у контексті сучасної науки</p>	10	Основна: 5; 6

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Рух як онтологічна категорія, його основні якості. 2. Проблема класифікації форм та рівнів руху матерії. 3. Поняття просторово-часового континууму і його якості. 		Додаткова: 2; 4;5 Інформаційні джерела: 5; 6
8	<p align="center">Структурні компоненти свідомості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Свідомість, самосвідомість, несвідоме: природні і культурні детермінанти. 	10	Основна: 5; 6 Додаткова: 2; 4;5 Інформаційні джерела: 5; 6
9	<p align="center">Філософські проблеми науки та техніки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття науки. 2. Проблеми класифікації наук. 3. Техніка: закономірності її розвитку й роль у суспільстві. 	10	Основна:3; 4; 6 Додаткова: 3; 6;7 Інформаційні джерела: 5; 6
10	<p align="center">Цінність як спосіб освоєння світу людиною</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття цінностей та їх соціальна природа. 2. Класифікація цінностей. 3. Життя людини як цінність в історико-філософському вченні. 4.Актуальні проблеми життя як цінності в українському суспільстві. 	10	Основна:3; 4; 6 Додаткова: 3; 6;7 Інформаційні джерела: 5; 6
11	<p align="center">Духовне життя суспільства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природа, сутність та структура духовного життя суспільства. 2. Духовне життя з позиції релігії, мистецтва, культури, філософії та науки. 3. Сутність та структура «духовного світу індивіда» та його взаємозв'язок із духовним життям суспільства. 4.Зв'язок духовного життя людини та суспільства. 	10	Основна: 1; 3; 7 Додаткова:2; 5; 9; 10 Інформаційні джерела: 5; 6
	Разом	80	

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).</p> <p>Студент має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.</p> <p>Підсумковим контролем є залік, який виставляється якщо студент набрав не менше 60 балів.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>«5» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має</p>

	<p>ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 60 і більше балів допускається до екзамену.</p> <p>Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю.</p>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА/ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

Основна література

1. Гринів О. Філософія: курс лекцій для аспірантів /Олег Гринів.- Львів: Тріада Плюс, 2016. – 368 с.
2. Квіт С.М. Масові комунікації. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2018. – 352 с.
3. Кондратик О.В.Методика викладання філософії та суспільствознавчих дисциплін у вищій школі: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. – Луцьк, 2019. – 11 с.
4. Ємельяненко Г.Д., Абузова Л.В., Мозговий Л.І., Дубініна В.О. Філософія освіти і науки: навч.посібник для студентів вищих навч.закл., аспірантів та викладачів філософських дисциплін. – Слов'янськ, 2019. – 365 с.
5. Нариси з сучасної філософії: Навч.посібник /За ред. Академіка НАН України Л.В.Губерського. – К.: Центр, 2016. (ел.версія)
6. Osadchy V., Troitska T. Philosophical and methodological landmarks of value and semantic informatization VS the "dictatorship" of digital information in the modern anthropological situation // Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology.- 2019. -Vol. 7- Issue 4.- P. 24–30. URL: <https://uesit.org.ua/index.php/itse/article/view/257>
7. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч.посібник для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів /за ред. А.Є.Конверського. – К.: Центр, 2010. - 352 с.
8. Петрушенко В.Л. Філософія: курс лекцій. – Львів,2016. – 504 с.
9. Попович М. Бути людиною. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2016. – 336 с.
10. Практикум з філософії: Навч. посіб. для викладачів та студентів ВНЗ /за заг. ред. В.Л. Петрушенка. – Львів: «Новий Світ 2000», 2020. – 258 с.
11. Салій А.В., Зінченко Н.О., Біланов О.С. Історія філософії: навч.пос. – Полтава: Дивосвіт, 2018. – 192 с.
12. Синиця А. [та ін.] .Філософія для аспірантів. Конспекти: Навч-метод.видання /за ред..А.Синиці. – Львів: Ліга-Прес, 2017. - 92

13. Troitska T. S., Troitska O.M. та ін. Reconstruction and dialogua in the recovery of the lost paradigm «human-nature». - SGEM 2019 : Proceedings International Multidisciplinary Scientific GeoConference SGEM . -Albena (Bulgaria), 30 June – 6 July 2019. - Sofia, 2019.- V. 19.- P. 629–635. (Scopus).
14. Філософія для аспірантів (здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії) /уклад.: О.Г.Данильян, О.П.Дзьобань, С.І.Максимов. – Харків: Право, 2018. – 70 с.
15. Філософія науки: підручник /за заг.ред.І.С.Добронравової. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2018 (ел.в.)

Додаткова література

1. Адо П'єр. Філософія як спосіб життя / пер. з франц. - К.: Новий Акрополь, 2020. – 320 с.
2. Кримський С.Б. Запити філософських смислів / С.Б. Кримський; Під сигнатурою Софії. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008, 718 с. – (С.444 – 717).
3. Почепцов Г. Фейк. Технології спотворення реальності. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2020. – 224 с.
4. Управління сталим розвитком. Підручник /за заг. ред. В.П.Беха. – К.: Caravela, 2020. – 538 с.
5. Сидоренко Л.І. Проблема тілесності: філософсько-етичні виміри // Філософські проблеми гуманітарних наук: Альманах. – 2012. - № 21. – С.43-48.
6. Троїцька Т.С., Троїцька О.М. Філософія в інноваційних психолого-педагогічних дослідженнях: з досвіду реалізації проєктів // Перспективи. Соціально-політичний журнал. - 2020. - pp. 49-52.
7. Troitska T. S., Troitska O.M. та ін. Reconstruction and dialogua in the recovery of the lost paradigm «human-nature». - SGEM 2019 : Proceedings International Multidisciplinary Scientific GeoConference SGEM . -Albena (Bulgaria), 30 June – 6 July 2019. - Sofia, 2019.- V. 19.- P. 629–635. (Scopus)
8. Osadchyi V. ,Troitska T. Philosophical and methodological landmarks of value and semantic informatization VS the "dictatorship" of digital information in the modern anthropological situation // Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology.- 2019. -Vol. 7- Issue 4.- P. 24–30. URL: <https://uesit.org.ua/index.php/itse/article/view/257>
9. Troitska T. S., Troitska O.M. та ін Ecologization of ethics and ethization of ecology in the philosophical dialogue of recent history (late XX–early XXI century International multidisciplinary scientific geoconference SGEM 2020. STEF92 Technology Ltd., 51 "Alexander Malinov" Blvd., 1712 Sofia. Bulgaria, vol.5.1, p.267-274. <https://doi.org/10.5593/sgem2020/5.1/s.20.034>
10. Троїцька Т.С., Троїцька О.М. Релігійна етика у філософсько-педагогічному дискурсі: Навчально- методичний посібник. – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018.- С. 3-78, С.115-127.
11. Філософські діалоги'2009. Виміри людського буття: логіка, методологія, семіотика культури: за матеріалами конференції до 75-річчя академіка М.В.Поповича //Зб.наук.праць. – К., 2009. – 440 с.
12. Фукуяма Ф. Наше постчеловеческое будущее. Последствия биотехнологической революции. – М.: ООО «Издательство АСТ»: ОАО«Люкс», 2004. – 349, [3] с. – (Philosophy).

Інформаційні ресурси

1. <http://www.philosophy.ua> – сайт Українського філософського фонду.
2. <http://www.psylib.kiev.ua> – електронна бібліотека «psylib» (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.).
3. <http://www.svichado.com> – сайт видавництва «Свічадо» (Історія релігії, переклади Отців Церкви, християнська художня література, богословська та богослужбова література, філософія, психологія, етика та ін.).
4. <http://religstudies.org.ua/main.php> – сайт «Релігієзнавство в Україні» Української асоціації релігієзнавців.
5. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html> – електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
6. <http://www.socd.univ.kiev.ua/PUBLICAT/index.phtml> – бібліотека соціологічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
7. <http://www.ji.lviv.ua/index.htm> – інтернет-версія культурологічного часопису «Ї».
8. <http://litopys.org.ua> – сайт «Ізборник»: історія України IX–XVIII ст.: першоджерела та інтерпретації (електронна бібліотека давньої української літератури та розвідок з філософії).
9. <http://dialogs.org.ua/ua/> – «Діалог.UA» (інформаційний ресурс, орієнтований на суспільний діалог з проблем стратегії розвитку України, стимулюванні дискусій, які б допомогли віднайти шляхи до встановлення соціально-політичного консенсусу щодо образу майбутнього країни, її місця та місії у світі).
10. <http://ver.mdpu.org.ua> – електронний каталог бібліотеки МДПУ імені Богдана Хмельницького